

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 2. Quid sit distinctio, & quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

tiāam; ita tamen, vt per hæc membra diuisionis non tam diuerſæ identitates, quam diuerſi modi ſignificandi, & concipiendi eandem intelligerentur, iuxta dicta.

9. Tertiò colligitur: identitatem formalem non ſolum eſſe reſpectiuam, quando verſatur inter extrema diuerſa, quo caſu actus quidam eſt rectus; ſed etiam quando eſt identitas, quā vniciuſ ſimplex conceptus idem eſt ſibi, quo caſu actus quidam eſt circularis ſi iuxta *diuiſ. 2.* actuum traditam *diſput. 8. quaſt. 2.* Quia cum in vtroque caſu ſit actus, non poteſt non eſſe reſpectiuā ad ſubiectum, & terminum. Ex quo patet, Scot. non bene illam appellāſſe relatiuam in primo caſu, in ſecundo verò abſolutam, vt referunt Heruæus *quodl. 4. quaſt. 2.* Sone. 10. *Met. quaſt. 5.* & Iauel. *quaſt. 7.* Minus tamen bene docuit, vt iidem teſtantur, eiufmodi duas identitates re ipſa eſſe diſtinctas, fundates haud dubiè in illā ſuā doctrinā de diſtinctione formali ex naturā rei quam putat inter formalitates realiter identificatas à parte rei rei interuenire. De quo tractandum latè *infra quaſt. 5.*

7. Vtrum autem relatio, quam ſecum fert formalis identitas, ſit realis, vel rationis, ſuam quaſtionem habet. S. Th. *part. 1. quaſt. 28. artic. 2. ad 2. ait Quod relatio, quæ importatur per hoc nomen idem eſt relatio rationis tantum.* Conſentit Soar. *ſec. illa 3. citata num. 2.* docens, identitatem formalem tantum dicere relationem rationis. *Quæ ſententia, inquit, certa eſt, & communis;* eamque probat: quia eiufdem ad ſe ipſum non poteſt eſſe relatio realis. Sed non bene; nam, vt notauimus *diſput. 8. quaſt. 3. diuiſ. 2. cit.* nihil vetat eſſe relationem realem eiufdem ad ſe ipſum. Ego ex vniuerſali doctrinā datā *diſput. 2. quaſt. 3. conſect. 7.* & rursus *diſput. 12. dico,* relationem, quam ex proprio actus conceptu importat identitas formalis, rationis quidem eſſe vniuerſe, non tamen fictā; ſed ſuppoſitiuam, conuenientem ſcilicet identitati à phantasmate ſubſtituto proprio reſpectuum, ſeu relationum, per quod illa concipitur. Identitas verò ipſa formalitas realis erit, quando identitas fundamentalis, cui nititur, fuerit eiufmodi; quando verò hæc rationis dumtaxat, aut etiam ficta fuerit, iuxta diuisionem tradendam poſtmodum, eandem fortunam identitas formalis ſubibit, vt ſatis ex ſe notum eſt.

8. Iam verò identitas ſumpta vniuerſe duplex imprimis eſt: alia realis, & alia rationis. Realis, quæ in rebus ipſis reperitur independentè à conceptione noſtri intellectus. Rationis, quæ per rationem noſtram, ſiue per actum noſtri intellectus rebus tribuitur. Hæc autem rursus eſt duplex: alia ſuppoſitiua; quam habent res in mente noſtrā, quando cum in ſe ſine plures, ſub vno phantasmate ſenſibili adunatæ vnum nobis apparent, prout fuſius explicatum eſt *ſuprà diſput. 2. quaſt. 3.* & rursus *diſput. 12.* In idem quippe recidit apparere nobis res plures vnum, & apparere idem, identitate videlicet fundamentalis; quā rursus prouenit, vt etiam identitate formali identificatæ prout ſunt in mente noſtrā obiectiuè concipi poſſint. Identitas autem rationis ficta ea eſt, quam noſter intellectus appingit rebus realiter diſtinctis, dum illas concipit identificatas realiter, quales non ſunt re verā, idque ſiue fundamentalis, ſiue formali identitate. Vide dicta *locis citatis* de diſcrimine entis rationis ſuppoſitiui, & ficti.

9. Eorum autem, quæ ſunt idem realiter *Ariſt. lib. 5. Met. cap. 9.* quædam dixit eſſe idem ſecundum accidens, vt quando vnum de altero prædicatur ſub con-

creto adiectiuo. Quocirca illa per ſe erunt idem, quæ ſubſtantiuè ſumpta inuicem prædicantur medio actu eſſendi ſubſtantiuò, iuxta diuisionem entis, eſſentiaque per ſe, & per accidens, quam explicuimus *diſp. 9. quaſt. 2.*

Mitto aliam identitatem, quam Scotus inter abſolute realem, & rationis mediam excogitauit, opoſitam diſtinctioni formali ex natura rei, quam ipſe etiam inuexit. Vtramque enim eſſe impoſſibilem *infra quaſt. 5.* oſtendendum eſt. Cæterum, quia *quaſt. 6.* diſtinctio quædam realis æquiualens tantum, ſeu virtualis inter aliquas Dei formalitates eſt adſtruenda, identitas talis diſtinctioni oppoſita venit itidem adſtruenda in præſenti, quæ ſcilicet extrema realiter formaliter identificata inſuper ſunt identificata realiter virtualiter, quatenus realiter virtualiter diſtincta non ſunt.

QVÆSTIO II.

Quid ſit diſtinctio, & Quotuplex?

CONueniunt omnes, ea eſſe inter ſe diſtincta, 11
quorum vnum non eſt aliud, neque eſt conuerſo. Ita Soar. *diſputatione 7. Metaph. ſect. 1. Petr. Hurt. diſputatione 6. Meta. ſect. 1. Arriag. diſputatione 1. Metaph. Ouid. controu. 4. Metaph. punct. 1.* & reliqui; ſed difficultas eſt in quo conſiſtat formaliter diſtinctio. Certum eſt apud omnes, eam non eſſe aliquid reale poſitiuum rebus diſtinctis ſuperadditum. Si namque Petrus per aliquid poſitiuum ſuperadditum ſibi diſtingueretur: à Paulo; eodem iure, & diſtingueretur ab eo poſitiuo alio poſitiuo opus eſſet; dareturque infinita progreſſio entitatum poſitiuarum, quod eſt abſurdum à quantum tandem integrā collectione non poſſet non Petrus diſtingui ſine alio ſuperaddito poſitiuo. Quo tota illa ſuperflueret. Hoc poſito Petr. Hurt. ſuprà putat diſtinctionem nihil eſſe aliud adhuc formaliter ab extremis, quæ diſtingui dicuntur: tamen non poſſit illa explicari à nobis niſi per negationem identitatis, quæ hoc dicitur non eſſe illud. Conſentit Arriag. *ſuprà* & idem ex profeſſo docet Ouid. *ſuprà num. 3.* atque etiam *controu. 3. Metaph. punct. 1.* S. Th. verò *1. part. quaſt. 11. artic. 2. & quaſt. 9. de Potent. art. 7. & in 1. diſt. 5. quaſt. 1. art. 1. & diſt. 24. q. 1. art. 1. ſepeque alibi.* Soar. *ſuprà* & alij docent diſtinctionem ſumptam formaliter in negatione identitatis extremorum diſtinctionum conſiſtere.

Ego duplicem imprimis diſtinctionē diſtinguendam cenſeo (vt dixi de identitate) fundamentalem ſcilicet, & formalem. Fundamentalis nihil eſt aliud ab ipſis extremis diſtinctis ab ipſiſve eorum eſſentiis, quemadmodum ſimilitudo, diſſimilitudo, æqualitas, aut inæqualitas fundamentalis nihil eſt aliud ab ipſis extremis ſimilibus, diſſimilibus, æqualibus, aut inæqualibus; iuxta doctrinam vniuerſalem tradendam *diſput. 14.* Diſtinctio autem formalis, quæ in eo conceptu obiectiuo ponenda eſt, quem nos de diſtinctione formamus, iuxta dicenda ibidem, rursus eſt duplex alia poſitiua, alia negatiua. Poſitiua eſt actus ille obiectiuus, quo vnumquodque extremorum dicitur ab altero diſtingui, denominaturve diſtinctum ab altero, ſicut ſimilitudo, diſſimilitudo, æqualitas, aut inæqualitas formalis, & poſitiua, actus ille obiectiuus eſt, quo vnumquodque extremorum alteri dicitur aſſimilari, diſſimilari, adæquari, aut inadæquari, denominaturve alteri ſimile, diſſimile, æquale, aut inæquale. Diſtinctio autem

autem formalis negatiua in negatione identitatis consistit, qua vnumquodque extremorum dicitur non esse alterum, siue non esse idem cum altero. Quemadmodum similitudo, dissimilitudo, æqualitas, aut inæqualitas formalis negatiua, in negatione consistit dissimilitudinis, similitudinis, æqualitatis, aut æqualitatis, qua vnumquodque extremorum dicitur non esse alteri dissimile, simile, inæquale, aut æquale.

13 Hæc dixi solùm, vt morem gererem iis Doctores, qui negationem identitatis formalem distinctionem appellant. Censeo namque illam non formaliter, sed illatiuè duntaxat, atque adeo improprie venire dicendam distinctionem, quatenus, quæ non sunt identificata consequenter non possunt non esse distincta. Quo pacto etiam negatio distinctionis non formaliter, sed illatiuè, atque adeo improprie appellanda venit identitas vt *num. 3.* dicebam. Itaque cum distinctio, & identitas extra medium ita sint inuicem opposita, vt extrema identificata necessario sint non distincta; & extrema non distincta necessario sint identificata, atque etiam vice versa. Factum est vtique, vt nomen distinctionis ad negationem identitatis, & nomen identitatis ad negationem distinctionis per translationem quandam extensum sit. Quocirca de illis non vniuocè, sed analogicè duntaxat venit dicendum. Et idem est ob eandem rationem de nominibus similitudinis, & dissimilitudinis quorumuis extremorum, æqualitatis & inæqualitatis extremorum quantum. Vt pluribus exponemus *loco citato.*

14 Notandum est hic obiter pro vltimo vocum; distinguere, esse diuersum, & differre tanquam superius & inferius se habere, vt sumitur ex *Arist. lib. 4. Metaph. capite 2. & lib. 5. capite. 9. & lib. 10. cap. 5.* Nam ea dicuntur distinguere, quorum vnum non est aliud. Ea verò esse diuersa, quæ, præterquam quod sunt distincta, adæquatè sunt dissimilia, aut etiam inæqualia. At differre, quæ in aliquo conueniunt, & per aliquod discriminantur. Verum quamquam hæc sit harum trium vocum proprietates. Si communem vsum spectes promiscuè sæpe vnā pro alia reperies usurpatam.

15 Deinde notandum est varia ab aliquibus in præfenti signa distinctionis recenseri, quod præstat latè Soar. *supra sect. 2.* sed hoc aliud non est quam proprietates distinctionis enumerare, quod nos præstabitur *infra quæst. 3.* dum propositiones ad distinctionem spectantes tam per se, quam per aliud notatas recensamus.

16 Iam vero distinctio siue fundamentalis, siue formalis multifariam diuidi solet. Primò enim diuiditur in distinctionem realem, & distinctionem rationis. Distinctio realis est illa, qua vnum extremum ab alio distinguitur, siue qua vnum non est aliud à parte rei. Distinctio verò rationis est, qua vnum extremum ab alio distinguitur, siue qua vnum non est aliud per nostram conceptionem, siue prout menti nostre apparent: cum tamen à parte rei idem sint. Exemplum prioris sit distinctio, qua à parte rei Petrus distinguitur à Paulo. Posterioris autem distinctio, quæ à nobis concipitur in eodem Petro inter animal, & rationale, ex quibus per rationem nostram, siue prout apparet nobis Petrus ipse coalescit.

17 Deinde distinctio realis in distinctionem rei à re, & distinctionem rei à suo modo diuidi solet. Res dicitur in præfenti illa entitas, quæ non est connexa essentialiter cum alia entitate, qualis est Petrus comparatione Pauli. Modus verò dicitur vniuersum en-

titas illa, quæ alteri entitati essentialiter, atque adeo indispensabiliter affixa est: qualis est vnio comparatione partium, quas vnit: actio comparatione agentis & termini per illam facti, & similia. Distinctio autem inter rem, & rem absolutè, & sine addito dici solet distinctio realis. Cum tamen distinctio inter rem, & modum distinctio realis modalis vocari solet. Tamen hoc additamentum non tollat eam absolutè & simpliciter, & cum omni proprietate realem esse. Cæterum diuisio hæc distinctionis à varietate extremorum distinctorum desumpta aliter magis vniuersaliter, atque adeo magis scientificè effici debet in hunc modum. Distinctio realis alia est inter extrema inuicem inconnexa, qualia sunt Petrus, & Paulus alia inter extrema connexa eaque siue non mutuo, qualiter se habent res, & modus; siue mutuo, vt se habent diuine personæ, & plura alia eiusmodi extrema extra omne dubium possibilia. Distinctio autem extremorum connexorum tot rursus modis diuidi potest, quot est connexio diuisibilis, iuxta dicenda *disput. 14.* Tum etiam distinctio realis alia est extremorum, quorum alterum dependet ab altero dependentia originis, siue causalitatis; alia extremorum, quorum neutrum ab altero tali dependet dependentia. Tum deniquè distinctio realis alia est extremorum inter se oppositorum; alia extremorum non oppositorum inter se. Quarum prima tot rursus modis diuidi potest, quot potest diuidi oppositio, iuxta dicenda etiam *loco citato.*

18 Sed est dissidium hic inter aliquos, an sit dicenda distinctio realis, & actualis illa, cuius alterum extremum aut non est actu, aut etiam est impossibile; quo pacto ego distinguere dicor à leone purè possibili, & à chymera impossibili. Qua in controuersia mihi est certissimum. quo iure quibusuis essentialis non existentibus, aut etiam impossibilibus alia prædicata necessaria absolutè, & per verbum de præfenti possunt, atque solent attribui in sensu videlicet reali quiditatiuo, iuxta doctrinam generalem traditam *supra d. 10.* Vt cum Petrus purè possibilis dicitur esse rationalis, esse risibilis, &c. & quævis chymera impossibilis dicitur esse impotens ad existendum, esse connexa cum duobus contradictoriis, &c. Eodem modo quibusuis omnino extremis, quorum vel alterum, vel vtrumque sit non existens, aut etiam impossibile prædicatum distinctionis in sensu pariter reali quiditatiuo absolutè posse, & debere attribui; atque etiam solere. Quo pacto de quibusuis omnino extremis diuersas essentias habentibus verissimè dicimus absolutè, illa esse distincta ex conceptu suo obiectiuo, siue quiditatiuo. quicquid sit de eorum existentia, aut etiam possibilitate. Cæterum non dicuntur verè aliqua extrema esse actualiter distincta in sensu existentiali, nisi ambo sint actualiter existentia. Quia esse extrema aliqua verè distincta actualiter in sensu existentiali, est esse actualiter existentem eorum distinctionem; hanc autem utpote ab ipsis extremis re ipsa indistinctam non posse actualiter existere, quin existant ipsa extrema actualiter, compertum satis ex dictis est.

19 Dices: extrema actualiter non existentia actualiter non sunt idem. Ergo saltem distinctio formalis negatiua in negatione identitatis consistens erit existens actualiter, tamen extrema per eam distincta actualiter non existant. Respondeo primò: negationem identitatis extremorum non existentium illatiuè tantum, & improprie vocari distinctionem, vt dictum est. Atque ita esto ea esset existens actualiter, non inde fieri aliquam propriam distinctionem

nam talium extremorum existere actualiter. Respondeo secundo: eiusmodi negationem identitatis nullatenus esse quidpiam acta existens à parte rei, sed tantum conceptione nostra. Tum quia de omni omnino negatione est id verum, iuxta doctrinam statutam *disput. 9. q. 3.* tum quia negatio identitatis peculiari titulo est prorsus nihil à parte rei, utpote remotio conceptus obiectiui nullam habentis essentiam in se conceptibilem, sed tantum in substituto alieno, prout *supra disput. 10. q. 4. & disput. 11. q. 2. & disput. 12. q. 1.* & 5. expositum est. Addo tamen de extremis non existentibus verè dici in sensu existentiali negatio non esse identificata actualiter, sed hoc potius est eorum identitatem remouere ab actuali existentia, quam alicuius eorumdem distinctionis existentiam actualem adstruere, ut satis notum est.

20 Præterea distinctio realis in formalem, & virtua-
lem diuidi solet. Formalis dicitur, quæ verè & prop-
riè distinctio est faciens aliud, & aliud; ea nimi-
rum de qua egimus in superioribus diuisionibus. Virtualis verò appellatur, quæ reuera non est dis-
tinctio, sed quædam distinctionis æquiualentia, ratione cuius res alioquin simplicissima, & prorsus indistincta in se ita se habet in ordine ad ali-
quod munus, ac si distincta in se, seu multiplex esset.

21 Denique cum entia rationis æmulari soleant in
omnibus entia realia, tot modis diuidi potest distin-
ctio rationis, quot diuissimi distinctionem realem. Sed insuper satis communiter solet diuidi in distio-
nem rationis ratiocinantis, & distinctionem ratio-
nis ratiocinatæ. Illa dicitur, quæ sine fundamento in rebus ab intellectu fit. Hæc verò, quæ accepto
à rebus fundamento. Quo tamen iure huiusmodi diu-
sio increbuerit, *inferius q. 8.* notabimus; eius-
que membra exponemus, explicatius, & fusius. Amplius verò nunc distinctio rationis in suppositi-
tiam, & fictam est diuidenda consentaneè ad diui-
sionem similem identitatis rationis factam *numero 8.* & iuxta doctrinam vniuersalem citatam ibi, quæ ad rem etiam videnda est. De qua etiam diuisione fusius itidem *q. 8.* loquemur.

22 Postremò inter distinctionem realem & rationis
absolutè usurpatas mediam quamdam excogitauit
Scotus, quam distinctionem formalem ex natura rei nuncupauit. Putabat enim formalitates rerum, quæ
realiter sunt prorsus idem, formaliter esse distin-
ctas re vera, & nullo id considerante intellectu. De qua distinctione fusè à nobis *quest. 5.* contra
ipsum Scotum est agendum. Etenim ex omnibus
propositis distinctionibus sola quæ simpliciter, &
propriè realis, maiori examine non eget, ut eius
quiditas legitimè à cunctis concipiatur. De reliquis
verò adhuc multa explicanda restant in subsequen-
tibus quæstionibus.

23 Vnum tamen superest ihic adnotandum: sub
quouis ex prædictis generibus distinctionum insu-
per duplicem esse speciem. Alia enim est distin-
ctio adæquata, siue extremorum se se inuicem ex-
cludentium, qualis est, quæ reperitur inter Pe-
trum, & Paulum. Alia inadæquata, siue exclu-
dendis ab inclusio, qualiter quoduis totum à sua
parte distinctum est. Ut Petrus à sua anima, vel à
suo capite.

QVÆSTIO III.

*Quanam propositiones euidenter aut alias cer-
te ex terminis huius disputationis in supe-
rioribus expositis eliciantur tum inter se, tum
cum terminis præcedentium collatis.*

Dico elici quæ sequuntur.

Propositio 1.

Impossibile est, quod identitas, & distinctio ex-
tremorum mutue non sint.

Itaque si primum identificatur cum secundo, ne-
cesse est quod secundum vicissim identificetur cum
primo: & si primum distinguitur à secundo, non
potest non secundum distingui itidem à primo. In
hac propositione, quæ axioma est apud omnes ex
terminis notissimum, fundatur conuersio propo-
sitionum in logica celebris, & inter eius principia
potissimum, aut certè ex potissimis obtinens locum.
Est autem illa vniuersalissimè vera in omni identi-
tate, & distinctione non solum reali, sed etiam ratio-
nis; sicut regulæ conuersionis propositionum
ipsi innitentes, quas tradunt logici, in omni ma-
teria sunt veræ.

Propositio 2.

Quæ sunt eadem vni tertio sunt eadem inter se.
Hoc axioma cuius meminit Arist. *lib. 7. Topic. cap. 1. loco 5.* ex diuinæ Trinitatis mysterio factum
est omnium axiomatum celeberrimum; eo quod
ibi ex vna parte videtur fallere: quia personæ diui-
næ cum eadem natura sunt identificatæ, & inter se
distinctæ; ex alia verò parte plures Theologi anxie
contendunt illud exponere, ut sit vniuersaliter ve-
rum, nec tamen Trinitati aduersum; prout *infra*
videbimus *quest. 7.* Vtrum autem in eo fundetur ars
syllogistica, vel secus sub controversia etiam est, de
qua *ibi*. Id modo certum, non solum in identitate
reali, sed etiam in identitate rationis illud habere
locum. Quæ ratione autem verum est, debere esse
eadem inter se, quæ sunt eadem vni tertio eadem
verum est è conuerso, debere ab vno tertio distin-
gui, quæ distinguuntur inter se, ut patet.

Propositio 3.

Quidquid per se conuenit, aut non conuenit ali-
cui subiecto, & alteri cum illo identificato conue-
niat etiam, aut non conueniat necesse est. Siue,
quod recidit in idem. Quidquid per se verè affirma-
tur, aut negatur de aliquo subiecto, & de altero illi
identificato affirmetur etiam, aut negetur ne-
cesse est.

Etenim si quid conueniens alicui subiecto alteri
cum eo identificato non conueniret, aut vice ver-
sa, eidem conueniret simul, & non conueniret; de
eodemque subiecto proinde duo simul verificaren-
tur prædicata contradictoria contra *proposit. 1. statu-
tam disput. 9. q. 5.* In hoc axioma potius quam in
præcedente ostendam *q. 7. citata* fundari syllogis-
mos expositorios de medio singulari; atque etiam
quadamtenus alios de medio communi. Quomodo
autem illud sit accipiendum, ut etiam in Trinitate
diuina possit habere locum, *ibidem* exponetur.
Quem